

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут **Економічний**

Кафедра **менеджменту і маркетингу**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський))

Освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Спеціалізація _____

Спеціальність Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від «23» листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Міжнародні економічні відносини
Викладач	к.е.н., доц. Коледіна К.О.
Контактний телефон викладача	098-398-97-90
Е-mail викладача	kateryna.koliedina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/f7298ea9afa61dd7d8b8
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є змістовна сутність міжнародних економічних відносин, їх роль та значення в життєдіяльності людського суспільства, загальних світогосподарських процесах, функціонуванні світового господарства та міжнародних взаємовідносинах. «Міжнародні економічні відносини» є нормативною дисципліною і засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям ґрунтовні знання щодо особливостей функціонування міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку; зрозуміти особливості взаємодії національних економік в структурі світового господарства, середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; особливості основних процесів розвитку сучасного світового господарства: інтернаціоналізації, економічної глобалізації та формування інтеграційних угруповань; форм і методів міжнародних економічних відносин і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності, практики здійснення міжнародної діяльності та проходження даних процесів в Україні. Даний курс спирається на вивчення політичної економії і мікроекономіки, макроекономіки, історії економічних вчень та інших дисциплін. Важливість курсу визначається сучасними умовами розвитку світового господарства в цілому та інтеграцією України як самостійної держави в світове господарство. Основна увага приділяється сучасними тенденціями розвитку світового господарства, конкретним формам міжнародних економічних відносин, розвитку міжнародного економічного співробітництва, проблемам міжнародної економічної інтеграції та участі України в цих процесах.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку міжнародних економічних відносин для фундаментальної й спеціальної освіти та практичної діяльності за фахом.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- розуміння сутності міжнародних економічних відносин (МЕВ), їх еволюції, чинників і рівнів розвитку;
- визначення структури та основних засад розвитку МЕВ в системі сучасних світогосподарських процесів;
- засвоєння категоріального апарату, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку;
- знання форм МЕВ, особливостей розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій;
- уміння творчо аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК16. Здатність планувати та організовувати зовнішньоекономічну діяльність підприємств з урахуванням особливостей національного та міжнародного регулювання.

СК 17. Розуміти алгоритм здійснення зовнішньоторговельних операцій та стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки.

СК 18. Розуміти структуру, форму та порядок укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та їх супровід.

Програмні результати навчання:

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПРН 18. Демонструвати навички формування ціни при здійсненні зовнішньоекономічних операцій з урахуванням базових умов поставок, валютних ризиків та форм розрахунків.

ПРН 19. Визначати та обґрунтовувати стратегію виходу підприємства на зовнішні ринки з урахуванням зміни кон'юнктури зовнішнього середовища та появи нових тенденцій в торгівлі товарами і послугами.

ПРН 20. Бути здатним вести переговори з контрагентами, визначати та розподіляти витрати, ризики та відповідальність сторін, складати типові контракти та супроводжувати їх виконання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
2	075 Маркетинг	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини»	2	2	10
Тема 2. Міжнародний поділ праці як матеріальна основа світового господарства	4	2	10
Тема 3. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин	2	4	10
Тема 4. Регулювання міжнародної торгівлі	2	2	10

Тема 5. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	4	4	10
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	4	2	10
Тема 7. Міжнародний науково-технічний обмін	4	2	10
Тема 8. Світова валютна система та міжнародні валютно-фінансові відносини	2	2	10
Тема 9. Міжнародні кредитні відносини	2	2	10
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	4	2	10
Тема 11. Європейська економічна інтеграція	2	2	10
Тема 12. Становлення глобальної економіки	2	2	10
ЗАГ.:	32	28	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна система: 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен.</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p>
---	---

	<p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання здобувачами одного письмового індивідуального завдання у формі презентаційної роботи (ПР), що є підсумковим завданням, яке спрямоване на вдосконалення навичок самостійної роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.</p> <p>Мета роботи – сприяти закріпленню знань студентів в процесі дослідження, аналізу та узагальнення результатів вивчення основних тем даної дисципліни.</p> <p>Суть презентаційної роботи полягає у підготовці за наданим списком літератури та лекційним матеріалом за вказаними критеріями опис однієї з країни світового господарства (за вибором студента):</p> <p><i>Презентаційна робота повинна містити такі обов’язкові пункти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – короткі відомості про країну (територія, населення, політичний устрій, валюта, тощо); – місце країни у міжнародному поділі праці; – зовнішня торгівля країни: географічна та товарна структура експорту та імпорту, показники динаміки, обсягів та результатів експортно-імпортних операцій; – країни-партнери у зовнішній торгівлі; – частка прямих та портфельних іноземних інвестицій у країні; – місце країни у міжнародній міграції робочої сили; – інноваційні та науково-технічні досягнення країни; – особливості національної валютної системи та інтеграції останньої до світової валютної системи; – участь країни у інтеграційних угрупованнях та міжнародних економічних організаціях; <p>Завдання студенти отримують на початку семестру, в якому вивчають предмет «Міжнародні економічні відносини». Презентаційна робота складається 15-20 слайдів, які можуть містити текст, таблиці,</p>

	<p>діаграми, рисунки, звуковий супровід, гіперпосилання на інші слайди та документи, які відображають сутність визначеної тематики.</p> <p>Індивідуальне завдання має бути представлене на перевірку за 2 тижні до закінчення семестру та оцінюється максимум у 10 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> <p>Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 40 балів протягом семестру.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він набрав за результатами семестрового контролю не менше 25 балів і виконав усі види робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді, розв'язання задач і тестування під час аудиторних занять (40 балів); – оцінка за індивідуальну (презентаційну) роботу (10 балів).
Підсумковий контроль	<p>Вивчення курсу завершується складанням письмового екзамену (50 балів), структура білета якого має наступний вид і розподіл балів за завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне питання (15 балів) 2. Теоретичне питання (15 балів) 3. Ситуаційна задача (20 балів)

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Планується виконання здобувачами освіти обов'язкової письмової роботи, про яку йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Неформальна освіта: Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній освіті згідно відповідного Положення Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»:

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання.

8. Рекомендована література

1. Козик В.В., Панкова Л.А., Огерчук Ю.В., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: практикум: навч. посіб. /3-є вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2016. 583 с.
2. Босак А.О., Григор'єв О.Ю., Чернобай Л.І., Скибінський О.С. Міжнародна економіка: теоретичні та прикладні аспекти: навч. Посібник. Львів: Міські інформаційні системи, 2015. 245 с.
3. Босак А.О., Григор'єв О.Ю., Малиновський Ю.В., Далик В.П. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. Посібник. Львів: СТ «Міські інформаційні системи», 2017. 365 с.

4. Пати́ка Н.І., Марти́нюк О.В., Кучере́нко Д.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2014. 560 с.
5. Амелі́на І.В., Попова Т.Л., Влади́миров С.В. Міжнародні економічні відносини. К.: Центр учбової літератури, 2013. 256 с.
6. Міжнародна економіка: навчальний посібник / за ред. С.В. Фомішин. Львів: Новий Світ2000, 2012 . 445 с.
7. Гронтьковська Г.Е, Ряба О.І., Венцурик А.М., Красно́вська О.І. Міжнародна економіка: навчальний посібник для вузів. Київ: ЦУЛ, 2014 . 382 с.
8. Міжнародна економіка: підручник для вузів / В.В. Білоцерківець, О.О., Завгородня, В.К., Лебеде́ва, інш.; за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевич. Київ: ЦУЛ, 2012 . 414 с.
9. Войтко С.В., Гавриш О.А., Згуровський О.М., Нараєвський С.В. Економіка зарубіжних країн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 400 с.
10. Козак Ю.Г., Заєць М.А., Притула Н.В. Міжнародні економічні відносини: навч. Посібник. Одеса: «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. 352 с.
11. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. *Економічна інтеграція України у світове господарство: кол. монографія / За ред. І.М. Посохова, П. Г. Перерви, О.Д. Матросова, В. Г. Дюжева, В. О. Матросової.* Харків: НТУ «ХП», 2016. 450 с
12. Дергачова В.В., Згуровський О.М., Манає́нко І.М. Міжнародні економічні відносини: практикум: навч. посіб. для студ. галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
13. Анто́нюк Д., Бабець І., Мокій А., Голова́ш Б. Глобальна економіка: підручник. Запоріжжя: ЗІЕІТ ФОБ Мокшанов В.В. 2017. 612 с.
14. Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2011. 420 с.
15. Шниркова О.І., Мазуренка В.І., Рогача О.І. Світова економіка: підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.
16. Лич М., Голова́ш Б.Е. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. К.: КНУБА. 2010. 40 с.
17. Філі́пенко А.С. Теорія міжнародної економічної політики: навч.посіб. К.: АКАДЕМВИДАВ, 2013. 216 с.
18. Дергачова В.В., Голюк В.Я. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 132 с.
19. Марці́нковська О., Легкий О. «Інкотермс-2010» як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Економічний аналіз.* 2013. №12. С. 265-268.
20. Рамберг Я. Коментар ІСС до правил Інкотермс 2010. Роз'яснення та практичне використання / пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів ЗЕД». К.: Асоціація «ЗЕД», 2011. 216 с.
21. Артьо́мов І.В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми, перспективи. *Зб.наук.статей. Книга 2.* Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2014. 452с.
22. Дергачова В.В., Голюк В.Я. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні

операції: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 132 с.

23. Куцик П.О., Ковтун О.І., Башнянин Г.І. *Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія*. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. - 594 с.

24. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. *Геоелектроніка та глобальні стратегії українського бізнесу(антикризовий аспект): навчальний посібник*. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 352 с

25. Мацола С.М. Зона вільної торгівлі Україна-ЄС: переваги для економіки України. *Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка*. 2014. Вип.10. С. 58-61.

26. Мацола С. М. Вплив європейської економічної інтеграції на розвиток зовнішньоторговельних відносин між Україною та ЄС. *Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка*. 2014. Вип.12. С. 62-67.

27. Манаєнко І.М., Путіліна Д. Тенденції торгівельно-економічної співпраці України та ЄС. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 3 (08). С. 10-17.

28. Манаєнко І.М. Міжнародна трудова міграція: тенденції та наслідки для світового господарства. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: економіка і право*. 2015. №7. С.58-63.

29. Дергачова В.В., Згуровський О.М., Чорній В.В. Проблемні аспекти економічного розвитку України в світогосподарському просторі. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. №9. С. 33-45.

Викладач: Колєдіна К.О.